

บทคัดย่อ

ตามทฤษฎีแล้ว ในระบอบประชาธิปไตย จำเป็นที่จะต้องมีการอะไรบางอย่างที่จะให้นักการเมืองต้องรับผิดชอบต่อผู้เลือกตั้งเสมอ ในระบอบรัฐสภา นักการเมืองโดยปกติจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เลือกตั้งโดยการเลือกตั้ง และเมื่อเลือกตั้งไปแล้วก็โดยผ่านการอภิปรายไม่ไว้วางใจ อย่างไรก็ตาม นักการเมืองมักจะแสวงหาเครดิตจากนโยบายที่เป็นที่นิยม แต่จะทำเกือบทุกอย่างเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิ การศึกษานี้เป็นความพยายามที่จะชี้ให้เห็นว่า ท่ามกลาง "ความจริง" ต่างๆ ที่เป็นพิษเป็นภัยแก่ตนนั้น นักการเมืองไทยใช้วิธีการแก้ตัวและให้เหตุผลอย่างไรบ้างที่จะทำให้ชุด "ความจริง" ของตนเป็นที่ยอมรับโดยสาธารณชน

การศึกษาพบว่าในกรณีที่เกิดเป็นข่าวอื้อฉาว แม้ว่านักการเมืองจะตกเป็นเป้าของการโจมตีโดยฝ่ายตรงกันข้าม แต่ในทางปฏิบัติแล้ว พวกเขาเพียงแต่ต้องเผชิญกับสื่อมวลชนเป็นหลัก เพราะฉะนั้นการหลบเลี่ยงจึงมักถูกใช้เป็นทางออก นักการเมืองอาจใช้วิธีการเลี่ยงไม่ยอมพบกับนักข่าว หรืออาจจะใช้วิธีการให้คำตอบต่างๆ ที่ไม่ตรงประเด็น แต่เรื่องอื้อฉาวนั้นอาจกลายเป็นเรื่องใหญ่ไปได้หากฝ่ายค้านหยิบยกเอามาใช้ในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ กระนั้นก็ตาม เงื่อนไขทางโครงสร้างของกระบวนการอภิปรายไม่ไว้วางใจเอง ก็ทำให้เป็นเรื่องยากที่ความจริงใดๆ จะคลี่คลายมาจากการแลกเปลี่ยนความเห็นและข้ออ้างในสภาได้ ประการแรกทีเดียว ระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเปิดโอกาสให้ ส.ส. หยุดยั้งการอภิปรายของฝ่ายตรงกันข้ามได้อย่างง่ายดาย จริงอยู่ ส.ส. อาจได้รับอนุญาตให้พูดได้คราวละนานๆ แต่ก็อาจถูกขัดจังหวะได้เสมอ การขัดจังหวะฝ่ายตรงกันข้ามทำให้การอภิปรายในสภาบางครั้งไม่ต่างอะไรจากเรื่องตลกไร้สาระ ความคิดเรื่องการผลักดันพูดตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอภิปรายได้ตอบอย่างจริงจังไม่ค่อยจะปรากฏให้เห็น เพราะฉะนั้น จึงมี ส.ส. หลายคนที่ตั้งข้อกล่าวหาและคำถามมากมายในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาที่อาจจะพูดอย่างไม่รู้จบ โดยไม่ได้พยายามตอบอะไรอย่างจริงจังเลยก็ได้ ในประการต่อไป การที่มีการถ่ายทอดสดการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ได้ทำให้กิจกรรมนี้กลายเป็นการปราศรัยหาเสียงในที่สาธารณะไป เพราะรู้ดีว่าจริงๆ แล้วตนกำลังพูดอยู่กับผู้ดูที่บ้าน ส.ส. ส่วนใหญ่จึงพยายามพูดอ้างเอาความดีความชอบ และทำให้ผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งพอใจกับคำอภิปรายของตน การอภิปรายไม่ไว้วางใจจึงกลายเป็นเพียงภาพลวงตา เป็นการแสดงที่มี ส.ส. เป็นตัวละคร และมีสาธารณชนเป็นผู้ดู

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า นักการเมืองไทยก็เช่นเดียวกับนักการเมืองโดยทั่วไป ตรงที่มักลวนวิธหลากหลาย ที่จะจัดการกับ "ความจริง" ในสถานการณ์ของการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ซึ่งถ้าจะว่าไปแล้ว ก็ไม่แตกต่างอะไรจากการที่ต้องเผชิญกับเรื่องอื้อฉาวนัก เริ่มต้นจากการยอมรับ การไม่ตอบ

ข้อกล่าวหา ซึ่งอาจพัฒนาเป็นการไม่ตอบข้อกล่าวหา แต่โจมตีผู้กล่าวหาด้วย ตลอดจนการตอบปฏิเสธข้อกล่าวหาด้วยข้ออ้างต่างๆ หรือไม่เช่นนั้นก็อาจเป็นการแก้ตัว เพื่อปิดความรับผิดชอบด้วยเหตุผลต่างๆ กัน แต่ในบางกรณีนักการเมืองอาจยอมรับในข้อเท็จจริงของคำกล่าวหาในขณะที่ปฏิเสธว่าผลลัพธ์ไม่ได้เลวร้ายอย่างที่ถูกลกล่าวหา ซึ่งในกรณีนี้ก็มีอยู่หลายคำอธิบายด้วยกัน หรืออาจเป็นการผสมผสานกันระหว่างการให้เหตุผลกับการโจมตีผู้กล่าวหา และท้ายสุดคือการเลี่ยงที่จะไม่ตอบคำถามด้วยวิธีการต่างๆ กัน แต่ลักษณะเด่นของนักการเมืองไทยอยู่ตรงที่ว่า รูปแบบของการตอบแบบไม่ตอบที่นักการเมืองไทยใช้กันมากที่สุด คือการโจมตีผู้ถามและฝ่ายตรงกันข้าม เหล่านี้นักการเมืองไทย กล่าวหากันเองว่า ในการอภิปรายนั้น พวกเขา (1) มักจะไม่ยอมตอบคำถามสำคัญๆ (2) ตอบไม่ตรงกับถาม รวมทั้งการให้คำตอบที่ไม่สมบูรณ์ และ (3) มุ่งเน้นไปที่การโจมตีเพื่อ discredit ผู้กล่าวหา ในยุคที่โทรทัศน์มีความสำคัญสูงอย่างนี้ อาจพิจารณาได้ว่า การอภิปรายในสภาก็คือการโฆษณาชวนเชื่ออย่างหนึ่ง และเมื่อพิจารณาเช่นนั้นก็จะพบว่า คำอภิปรายในสภาไทยมีคุณสมบัติเบื้องต้นของการโฆษณาชวนเชื่ออย่างครบถ้วน คือมีการใช้คำอุปสรรค คำที่วิจิตร การถ่ายโอน การอ้างอิง การอ้างพยานหลักฐาน การอ้างความเป็นสามัญชน การจัดไฟ และการร่วมชบวน

โดยสรุป สาธารณะชนจำเป็นต้องทราบถึงกลวิธีการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบเหล่านี้ แต่การรับรู้จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อสื่อมวลชนเรียนรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการตั้งคำถามให้มากกว่านี้ เพื่อที่ว่าสื่อมวลชนจะสามารถรายงานการอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจำกัดโอกาสที่นักการเมืองจะยกย้ายถ่ายเท "ความจริง" ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ABSTRACT

Theoretically speaking, politicians in a democracy are somehow expected to be accountable to their voters. In a parliamentary democracy, they are usually held accountable through elections and, once elected, through votes of confidence in parliament. Politicians, however, while seeking credit for popular policies, will do just about anything to avoid blame. This study is an attempt to identify and to characterize how in the face of other damaging truths, Thai politicians manage to justify and excuse themselves by their versions of "the truth".

The study reveals that in the case of a scandal, while a politician involved will find himself an open target for attack by his political rivals, yet he has only to deal primarily with members of the media. Hence, evasion is always the key. Politicians can simply try to avoid reporters or they can give all kinds of non-answer responses. But scandals can become serious matter once opposition MPs decide to use them in the no-confidence debate. Still, the very specific set of structural conditions has made it quite difficult for any "truth" to emerge out of exchanges of opinions and claims. First of all, the House debate rules have allowed MPs from both sides to stop their opponents from making any good arguments. Although they may be allowed to talk at great length, MPs are also free to interrupt each other any time they want to. Such a practice has, more often than not, turned parliamentary debate into a political circus. The spirit and the pattern of turn-taking needed to accommodate serious engagement is hardly there. Thus, too many accusations (and questions) are raised by too many MPs while the accused can be talking indefinitely without having to come up with any real answers. Next, the fact that every censor debate is now required by law to be televised has actually transformed the event more or less into a political rally. Realizing that they are actually talking to viewers at home, most MPs try to claim credit and make good impressions on their constituencies with their "campaign speeches". The censor debate has in effect turned into a form of illusion, a performance with MPs as actors and the general public as spectators. Not unlike most politicians elsewhere, Thai politicians have various ways of dealing with "the truth" when it comes to

the censor debate. These tactics are quite similar to the way they handle scandals. They can, for example, admit to the charges brought against them or they can ignore them altogether. Better yet, they can choose to ignore the questions and still attack the questioner. They can also deny all the charges, citing different reasons or they can try to excuse themselves, using a variety of pretexts. Sometimes, while accepting the facts contained in the charges, they would claim that the effects are not as damaging as they may seem. Combinations of justification and counter-charges can also be employed to silence their opponents. Last but not least are the non-reply or non-answer responses they often use. Interestingly enough, the most distinctive characteristic of Thai politicians on this matter is that the most frequent form of non-reply used by Thai politicians is to attack the questioner and their opponents. High on the list of complaints that politicians hold against their own kind are the charges that they often (1) ignore critical questions, (2) sidestep crucial issues (including giving incomplete answers) and (3) focus mainly on discrediting their accusers. In the age of television Thai Parliamentary debates can also be viewed as political propaganda pieces. As such, they contain all the major characteristics of basic propaganda techniques, namely: name calling, glittering generality, transfer, testimonial, plain folks, card stacking, and band wagon.

To conclude, the public needs to be made aware of all these political blame-avoidance strategies. Such an awareness is possible only if members of the media learn more about questioning strategies so they can effectively report the accounts of the debates and more or less restrict opportunities of politicians to play around with the "truth".